აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

№2

თბილისი
2017

UDC (შაპ)332.2. ა.243

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

№2

თბილისი
2017

ISSN 1987-6335

აგრარულ-ეკონომიკური მეცნიერება და ტექნოლოგიები

2017 №2 (35)

საერთაშორისო სამეცნიერო-მეთოდოლოგიური და პრაქტიკული, ყოველკვარტალური რეფერირებული ჟურნალი

Agrarian-economic Science and Technologies

2017 №2 (35)

International Sientific-Methodological and Applied, Quaterly Referenced Journal

Аграрно-экономическая наука и технологии

2017 №2 (35)

Международный научно-методологический и практический, ежеквартальный реферированный журнал

ჟურნალი დაფუძნებულია და გამოდის 2008 წლიდან, ყოველკვარტალურად

Journal was Founded in 2008 and is issued quarterly

599-22-75-50

E-mail: areal 55555@gmail.com

www. gaas.dsl.ge

თბილისი- Tbilisi

2017

ომარ ქეშელაშვილი
სარედაქციო–სამეცნიერო საბჭოს თავმჯდომარე და მთავარი რედაქტორი, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭო:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსები: გ.ალექსიძე, ნ.ბაღათურია, ჯ.გუგუშვილი, ჯ.კაციტაძე, პ.კოღუაშვილი, თ.კუნჭულია, გ.მარგველაშვილი, რ.მახარობლიძე, ნ.ქარქაშაძე, ნ.ჩხარტიშვილი, ე.შაფაქიძე, ზ.ცქიტიშვილი, გ.ჯაფარიძე.

სარედაქციო-სამეცნიერო საბჭოს უცხოელი წევრები:

პროფესორები: მარტინ აპენბრიკი (გერმანია), სერგი კაზარიანი (სომხეთი), იან პიკული (პოლონეთი), ალექსეი სიზონოვი (უკრაინა), ჩაბა ჩაკი (უნგრეთი), პანომირ ცენოვი (ბულგარეთი), სადიგ სალახოვი (აზერბაიჯანი), გალიბ გაჯიევი (აზერბაიჯანი).

საგამომცემლო-სარედაქციო კოლეგია:

დ.ეგიაშვილი-მთავარი რედაქტორის მოადგილე, აკადემიური დოქტორი, ე.შაფაქიძე-სმმ აკადემიის აკადემიკოსი, ა.მესხიშვილი-აკადემიური დოქტორი, ნ.დამენია-აკადემიური დოქტორი, მ.ჩავლეიშვილი-აკადემიური დოქტორი.

O. Keshelashvili

Editor-in-chief and Head of Editor-Scientific Board; Doctor of Economic Sciences; Professor; Academician of the Academy of Agricultural Sciences

Editorial-scientific Board:

Academicians of the Academy of Agricultural Sciences: G.Aleksidze, G. Baghaturia, J.Gugushvili, G.Margvelashvili, R. Makharoblidze, N. Karkashadze, J. Katsitadze, P.Koguashvili, T.Kunchulia, N. Chkhartishvili, Z.Tskitishvili, E.Shapakidze, G. Japaridze.

Foreign members of Editorial–Scientific Board:

professors: Martin Apenbreke (German); Sergi Kazarian (Armenia); Aleksei Sizonov (Ukrain); Chaba Chaki (Hungary), Ian Piculi (Poland), Panomir Tzenov (Bulgaria), Sadig Salakhov (Azerbaijan), Galib Gadjiev (Azerbaijan),

Publishing Board

D.Egiashvili-Deputy editor, Academic doctor, E.Shapakidze- academician, A.Meskhishvili-Academic doctor N.Damenia-Academic doctor, M. Chavleishvili-Academic doctor.

1. ეკონომიკა და ბიზნესი
Economics and Business

გარემოს დაცვისა და ბუნებათსარგებლობის ეკონომიკური რეგულირება

ომარ ქეშელაშვილი-
ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის აკადემიკოსი.

რეფერატი
(ინტერნეტული ვერსია)

ეკოლოგიურ წონასწორობაზე მსჯელობისას გამოკვეთილად უნდა ითქვას, რომ რეალურად, ბუნებაში, ორი კლასიკური შემთხვევა გვხვდება:

ერთია ის, რომ ეკოლოგიურ სისტემას თვითრეგულირების მექანიზმი გააჩნია, რომლის ძალითაც და ბუნების კანონებისა და წესების შესაბამისად თავისთავად მყარდება ეკოლოგიური წონასწორობა, და ადამიანის ჩარევა ხელისშემშლელი და ზედმეტი ხდება;

მეორეა ის, რომ მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის გავლენით და ბიოლოგიურ, ქიმიურ, ფიზიკურ და სხვა პროცესებში ადამიანის ჩარევის შედეგად ხდება ზოგიერთ პოპულაციათა სიხშირისა და მოქმედების ინტენსივობის ხარისხის, ბუნების საერთო წესრიგიდან არასასურველი გადახრა, რაც არღვევს ეკოლოგიურ წონასწორობას და მის აღსადგენად თხოულობს ადამიანის ხელმეორედ ჩარევას (დახმარებას).

დასტურდება და საკითხი დგება იმის შესახებ, რომ ამჟამად, საბაზრო ურთიერთობათა მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ეკონომიკური პრობლემების გადაწყვეტა გაძნელებულია ბუნებათსარგებლობის მარეგულირებელი და მიკროზონალური პირობების შესაბამისი, დიფერენცირებული ღონისძიებების, ერთიანი, ინტეგრირებული სისტემის სახით რეალიზაციის გარეშე, ამასთან, ასევე არარეალურია ბუნებათსარგებლობისა და ბუნების დაცვის პრობლემების გადაწყვეტა შესაბამისი ეკონომიკური მექანიზმისა და სტიმულირების მომარჯვების გარეშე.

ახსნილია, რომ რომ მეცნიერების მიღწევები საშუალებას გვაძლევს მრავალვარიანტული გადაწყვეტის პირობებში დავადგინოთ: ბუნებრივი რესურსების თითოეული ელემენტის ამა თუ იმ დასაშვები ინტენსივობით გამოყენების არეალი და დონე; მცენარეთა მავნე ორგანიზმების მავნეობის ეკონომიკური ზღვრები და მათთან ბრძოლის მიზანშეწონილობის ეკონომიკური ზღვრები; სხვადასხვა სპეციფიკის ეკოლოგიური წონასწორობის მოდელები, შეზღუდვები, გამართლებული ვარიაციები, პროგნოზული პარამეტრები და სხვ.

ამ მონაცემებისა და მეცნიერული მასალის სისტემატიზებასა და განზოგადებას და მათ საფუძველზე ეკოლოგიურ-ეკონომიკური სქემების, ბადეების, ზღვრებისა და ნორმატივების დადგენას უდიდესი მეცნიერული და გამოყენებითი მნიშვნელობა აქვს.

დასტურდება, რომ ბუნებათსარგებლობისა და ეკოლოგიური წონასწორობის პრობლემა მსოფლიო გლობალურ პრობლემას წარმოადგენს და იგი ადამიანის ნებისაგან დამოუკიდებლად და ამასთან მისივე მოთხოვნებით, გადაჯაჭვულია ეკონომიკის პრობლემებთან, რაც ურთიერთინტეგრირებული გადაწყვეტილებების მიღებასა და კომპლექსური ღონისძიებების გატარებას მოითხოვს, რაშიც ჩართული უნდა იყვნენ სხვადასხვა დარგის მეცნიერები და პრაქტიკული მოღვაწენი. ამას კი, გამართული და ურთიერთშეჯერებული, ეკოლოგიური და ეკონომიკური მექანიზმები და ერთიანი, პროგრესულ ტექნოლოგიებზე აგებულ-დაფუძნებული მენეჯმენტი სჭირდება.

Economic Regulation of Environment Protection and Nature-use

O. Keshelashvili-
Doctor of Economic Sciences, professor,
Academician of the Georgian Academy
of Agricultural Sciences.

Abstract

(Internet Version)

Considering present market demands, it seems unfeasible to solve economic problems without implementation of integrated systems of regulated and differentiated measures of land use. Furthermore, it is not realistic to address the problems of nature use and protection without applying proper economic mechanisms and stimulation. The article suggests that scientific achievements give opportunity to identify to what extent the elements of nature could be used and at what level. The spread of harmful organisms and the measures to fight against them should be estimated; Different models of ecological balance, restrictions, best versions and prognosis should be considered.

აგრობიზნესის განვითარების ზოგიერთი საკითხი

თ.ლაჭყეპიანი
ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
დ.ბაიდაური
ბიზნესის მართვის აკადემიური დოქტორი,
ლ.ბაიდაური
სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი

რეფერატი

(ინტერნეტული ვერსია)

სტატიაში განხილულია აგრობიზნესის არსი. მისი, როგორც სპეციფიკური სფეროს განვითარების ისტორია, აგრარიკოს მეცნიერთა მოსაზრებები ამ საკითხთან დაკავშირებით. გამოთქმულია ავტორთა აზრი საქართველოში აგრობიზნესის განვითარების მიმართულებით.

Some questions on agrobusiness development

T. Lachkepiani
Doctor of Economics
D. Baidauri
Doctor of Business Administration
L. Baidauri
Doctor of Agricultural Science

Abstract
(Internet Version)

Undertaken market reforms in Georgian market was not succeeded to provide optimum capacity and factorycapital repairs and modernization, which is important for national agricultural modern model, at least it concerns to agribusiness, as an economic development specific form. Agrobusiness developing must be a springboard of such process as a whole economic. Various forms of questions, in perfection of agrofoodpolitical (policy) in whole Georgian policy market.

2. სოფლის მეურნეობის გაძღოლის რეკომენდაციები

Management Recommendations of Agriculture

მატყლის დამნაგვიანებელი მცენარეები და მათთან ბრძოლა
(მეთოდური მითითებები)

ი.სარჯველაძე-სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი

3. უწყვეტი სწავლების დარბაზი
Conctant Studying Hall

უძღვება ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი, აკადემიკოსი
ომარ ქეშელაშვილი

ლექცია 18. ფინანსები და კრედიტი

18.4. ბიუჯეტი
18.5. კრედიტი
18.6. ბიზნესის ფულად-საკრედიტო უზრუნველყოფა

4.ინტელექტუალური საუბრები
Intectual Converastions

უძღვება ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი, აკადემიკოსი
ომარ ქეშელაშვილი

4.1. საუბრები ქართულ ენასა და მეტყველების კულტურაზე[1]

4.1.1. ქართული ენა და მისი განვითარება
4.1.2. ქართული ლიტერატურული ენის წყობა, ლექსიკა, სტილი და მისი სიწმინდის დაცვა
4.1.3. ქართული ხალხური სიტყვიერება
4.1.4. ქართული მჭევრმეტყველება

შინაარსი–CONTENTS

გვ.
1. ეკონომიკა და ბიზნესი- **Economics and Business** 5
ომარ ქეშელაშვილი-გარემოს დაცვისა და ბუნებათსარგებლობის ეკონომიკური რეგულირება 5
O. Keshelashvili- Economic Regulation of Environment Protection and Nature-use 12
თ.ლაჭყეპიანი, დ.ბაიდაური, ლ.ბაიდაური-აგრობიზნესის განვითარების ზოგიერთი საკითხი 13
T. Lachkepiani, D. Baidauri, L. Baidauri-Some questions on agrobusiness development 17
2. სოფლის მეურნეობის გაძღოლის რეკომენდაციები- **Management Recommendations of Agriculture** 18
ი.სარჯველაძე- მატყლის დამნაგვიანებელი მცენარეები და მათთან

ბრძოლა (მეთოდური მითითებები) 18
3. უწყვეტი სწავლების დარბაზი-Conctant Studying Hall (ო. ქეშელაშვილი, O. Keshelashvili) 36
ლექცია 18. ფინანსები და კრედიტი 36
18.4. ბიუჯეტი 36
18.5. კრედიტი 39
18.6. ბიზნესის ფულად-საკრედიტო უზრუნველყოფა 40
4. ინტელექტუალური საუბრები-Intectual Converastions (ო. ქეშელაშვილი, O. Keshelashvili) 43
4.1. საუბრები ქართულ ენასა და მეტყველების კულტურაზე 43
4.1.1. ქართული ენა და მისი განვითარება 43
4.1.2. ქართული ლიტერატურული ენის წყობა, ლექსიკა, სტილი და მისი სიწმინდის დაცვა 47
4.1.3. ქართული ხალხური სიტყვიერება 52
4.1.4. ქართული მჭევრმეტყველება 54
შინაარსი–CONTENTS 59

2017 წლის II კვარტალი

ტექნიკური რედაქცია:

გ.მოსაშვილი-აკადემიური დოქტორი–ტექნიკური რედაქტორი, ვებ-გვერდის რედაქტორი, კომპიუტერული უზრუნველყოფა, მ.მოსაშვილი, თ. ეპიტაშვილი (ინგლისური ვერსია).

ჟურნალის დამფუძნებელი და გამომცემელია

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი ომარ ქეშელაშვილი.

ჟურნალის გამომცემლები და ფინანსური მხარდამჭერები არიან:

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია (პრეზიდენტი აკადემიკოსი გ.ალექსიძე), შპს-პროფესიონალ კონსულტანტ-თა ჯგუფი (დირექტორი სოციალურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი დ.ეგიაშვილი),

სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 3,4
პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 3.7